

MISIR ARAP CUMHURİYETİ VAKIFLAR BAKANLIĞI

11 Cemâziyelahir 1443
14 Ocak 2022

Toplumsal Değerler

Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun; Kurân-ı Kerim'de Allah Teâlâ şöyle buyurur:

"إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ"

“Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlara yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.”

Şehadet ederiz ki bir tek Allah'tan başka ilah yoktur, O'nun ortağı da yoktur. Yine şehadet ederiz ki Muhammed Allah'ın kulu ve elçisidir. Salât ve selam Peygamberimiz Muhammed üzerine, ailesi ve ashâb'ının üzerine olsun.

Toplumlarda değerlerin sağlamlaşması, ilerleme ve medeniyetin göstergesi olup birlikteliğin ve istikrarın sırrıdır. Toplumların çöküşü toplumdaki değer ve ahlak sisteminin çöküşüyle başlıyor. Aynı şekilde ahlak üzerine inşa edilmeyen herhangi bir toplum şüphesiz çöküşe mahkumdur . Ne güzel demiş şair:

Muhakkak ki ahlakı oldukça yaşar ümmetler

Ama çöküşe uğrar ahlakı olmayan ümmetler

Şüphesiz hak dinimiz, toplumun bütünlüğünü koruyan ve onun temellerini güçlendiren toplumsal değerlere önem vermiştir. Zira değer ve ahlakı korumak bu büyük dinin esasıdır. Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: *“Muhakkak ki, Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim”*.

Bu toplumsal değerler arasında, işbirliği, dayanışma ve bir arada yaşama gibi değerler yer almaktadır. İşte bu değerler tüm topluma fayda sağlamaktadır. Din, renk ve cinsiyet ayrımı yapılmaksızın vatan her zaman kendi çocuklarının hakkıdır. İşte bu anlayış, bencilliği ortadan kaldırıp

insan kardeşliği ilkesini kökleştirir, sevgi ve cömertlik üzerine kurulu ve birbirine bağlı bir toplum oluşturur. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **“İyilikte ve fenalıktan sakınmakta yardımlaşın, günah işlemek ve aşırı gitmekte yardımlaşmayın.”** Hadis-i şerifte Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: *“Mü’minler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücuda benzerler. Vücudun bir uzvu hasta olduğu zaman diğer uzuvlar da bu sebeple uykusuz ve ateş içerisinde kalırlar”*. Diğer bir hadiste Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: *“Hakikaten Eş'arîler gazada azıklarını bitirirken yahut Medine'de ailelerinin yiyeceği azaldığında hemen yanlarındaki erzakı bir tek bez içine toplarlar, sonra bir kap içinde (ölçerek) aralarında eşit olarak taksim ederler. Binâenaleyh Eş'arîler bendendir, ben de Eş'arîler'denimdir”*.

Yüreklilik, mertlik, fedakarlık ve başkasını kendine tercih etmek gibi toplumsal değerler, millî ve toplumsal birlik ve beraberliği güçlendirip, toplum fertleri arasında sevgi, kardeşlik ve huzur artmaktadır. Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: *“Birbirinizle hasetleşmeyiniz. Almayacağınız bir malın fiyatını müşteri kızdırmak için artırmayınız. Birbirinize kin ve nefret beslemeyiniz. Birbirinize darılıp yüz çevirmeyiniz. Birinizin satışı üzerine başka biriniz satış yapmasın.”* Diğer bir hadiste Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: *“Müslüman kardeşinin ihtiyacını gideren kimsenin Allah da ihtiyacını giderir. Kim bir Müslümandan bir sıkıntıyı giderirse, Allah Teâlâ o kimsenin kıyamet günündeki sıkıntılarında birini giderir. Kim bir Müslümanın ayıp ve kusurunu örterse, Allah Teâlâ da o kimsenin ayıp ve kusurunu örter”*.

Özel gereksinimli bireylere, yetimlere, zayıflara ve yaşlılara bakmak ise önemli bir değerdir. Zira bunlara şefkatle bakıp hizmetlerinde bulunmak dini, milli ve insani bir vazifedir. Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu: *“Dul kadın ve yoksulun geçimi için çalışan kimse, Allah yolunda cihad eden veya gündüzleri oruç tutan ve geceleri ibâdet eden kimse gibidir (onlar gibi sevap kazanır).”* Diğer bir hadis-i şerifte *“Allah size yardım edip rızık veriyorsa, bu, aranızdaki zayıflar sâyesinde değil midir?”* buyurulmaktadır.

İslam dinimiz, özel gereksinimli bireylerin başarılarını toplum için ek bir güç ve başkaları için bir örnek olarak kabul etmiş ve sosyal hayattaki rollerini etkin bir şekilde oynamalarına olanak sağlamıştır. Nitekim Hz.

Peygamber'in ikinci müezzinliğini yapmış olan İbn Ümmü Mektûm (radıyallahu anh) görme engelli olmasına rağmen, Hz. Peygamber çeşitli vesilelerde Medine'de onu vali olarak bırakıyordu ve geride kalanlara namaz kıldırıyordu.

* * *

Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun. İnsanların Efendisi son Peygamber Hz. Muhammed'e ehli ve ashabının hepsine salât ve selam olsun.

Önemli toplumsal değerlerden biri de bir haberi yayınlamadan önce doğruluğunu araştırmak, emin olmak ve suizanda bulunmaktır. İslam şeriatımız bu asil değeri vurgulamış ve söylentileri yaymaya karşı uyarmıştır. Çünkü asılsız söylentilerin yayılması toplumu kendi içeriden yok eder ve çocukları arasında ümitsizlik hissini uyandırır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: ***“Ey iman edenler! Size bir fasık bir haber getirirse, bilmeyerek bir topluluğa zarar verip yaptığınıza pişman olmamak için o haberin doğruluğunu araştırın.”*** Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: ***“Duyduğu her şeyi nakletmesi yalan olarak kişiye yeter”***. Bu yüzden akıllı insan konuşmadan önce düşünür, ahmak ise hiç düşünmeden konuşur. Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) buyuruyor ki: ***“Allah'a ve âhiret gününe iman eden kimse; ya faydalı söz söylesin veya sussun!”***.

Tüm toplumun üyeleri arasında uyum ve birlikteliği sağlamak için toplumsal değerlere bağlı kalmak ne kadar güzeldir.

Allah'ım bizi en güzel ahlâklara yönlendir, Sen'den başkası yönlendiremez!